

י"א/אלול/תשפ"ה

04/09/2025

שפעת העופות - איגרת למגדלי עופות

בשבועות האחרונים נצפית תחלואה בנגיף שפעת העופות במדינות אירופה ואנו נערכים להגעת הנגיף לישראל באמצעות עופות בר. נגיף שפעת עופות אלימה פוגע באופן חמור בעופות שונים. במשקי עופות הדבקה בנגיף זה יכולה להביא לתמותה נרחבת של כלל העופות במשק. בגלל פוטנציאל הנזק העצום לענף העופות בישראל, במקרה של הדבקה בשפעת עופות אלימה נעשות פעולות מהירות למניעת הפצת המחלה. בנוסף לסיכון הגבוה לעופות משק, עופות חצר וציפורי בר, נגיפי שפעת עופות שונים עלולים להדביק בני אדם ויונקים אחרים. ההדבקה בבני אדם נדירה ביותר אך במקרים הנדירים הללו התחלואה עלולה להיות קשה מאוד ובמקרים רבים מסתיימת במות החולה. בישראל לא היו, עד כה, מקרי הדבקה בבני אדם מנגיף זה. בשנה האחרונה נגיף שפעת מסוג H5N1 מתפשט בקרב בקר ברחבי ארה"ב וקיימת עדות להעברה בין ראשי הבקר וחשד להעברה לבני אדם המטפלים בבקר וליונקים אחרים.

נגיף שפעת העופות מועבר על ידי עופות נודדים. כידוע ישראל מהווה ציר נדידה מרכזי מאירופה לאפריקה בסתיו ובכיוון ההפוך באביב. בחודשים האחרונים נצפתה תחלואה בשפעת עופות אלימה במדינות באירופה במשקים מסחריים, עופות בר וביונקים שונים. עופות בר ממדינות אלה עוברים בשמי ישראל. חלק מהעופות שוהים לתקופת החורף בישראל וחלקם ממשיכים הלאה. עופות אלו מהווים גורם סיכון משמעותי להמשך הפצת הנגיף בישראל. **יש להניח כי כל בעלי הכנף עלולים להעביר את הנגיף.**

פעולות המתבצעות על ידי השירותים הווטרינריים בעת אבחון הנגיף:

- המתת העופות במשקים הנגועים ובמשקים בקרבה מידית או עם קשרים אפידמיולוגיים.
- הטלת הסגרים על משקי עופות והגבלת תנועת עופות באזורים הנגועים.
- פעולות ניטור בלולים ברדיוס עד 10 ק"מ מלולים נגועים ובאתרים אחרים החשודים בקיום קשר כלשהו עם משקים נגועים.
- פעולות אלה נועדו למניעת סבל מהעופות החולים, מניעת התפשטות המחלה מהלולים הנגועים ואיתור מוקדם של מקרי תחלואה נוספים טרם התפשטותם.

מה ניתן לעשות כדי להגן על לולים מהידבקות בנגיף?

- **יש להניח כי הנגיף עלול להגיע לכל שטחי מדינת ישראל.** הנחה זו מחייבת התייחסות לכל השטחים שמחוץ ללול כמקור אפשרי לזיהום הלול. על כן, יש לצמצם את הכניסה ללול למינימום הנחוץ לצורך טיפול נאות בעופות ובמוצריהם.

- גדר החווה צריכה להיות שלמה ושעריה נעולים. דלתות המבנים צריכות להיות סגורות בכל עת.
- חשוב למנוע כניסת ציפורי בר ונברנים ע"י תיקון כל הפרצות ברשתות הלולים והדברה כנדרש.
- יש להחזיק זוג מגפיים בכניסה לכל מבנה שימשו לעבודה רק את אותו המבנה ואין לצאת עם מגפיים אלה מעבר למבנה הלול. יש להקפיד על ניקוי וחיטוי נעלים אלו באופן תדיר.
- יש להקפיד שלא תהיה תערובת מפורזת מסביב למכלי התערובת ובשטחי החווה. כמו כן, יש לייבש שלוליות מים בשטחי החווה.
- יש לסלק משטחי החווה גרוטאות וציוד אחר שאינו חיוני.
- יש להקפיד על פינוי פגרים מסודר מכל חווה בנפרד למכלים אטומים.
- יש להימנע מכניסת אנשים לחווה. במקרה שיש חובת כניסת מבקר לחווה יש לרשום זאת ביומן מבקרים מסודר.
- יש לחטא כל ציוד המגיע לחווה ואין להסתמך על חיטוי שנעשה במקום מרוחק.
- מומלץ לצמצם מעבר בין חווה לחווה באותו ישוב או בין ישובים שונים.
- יש להימנע מלהיכנס למשקים ופינות חי או לבוא במגע עם עופות אחרים שאינם בבעלותכם.
- חשוב להימנע לחלוטין ממגע עם עופות בר.
- במידה ומופיעה תחלואה או תמותה חריגים בעופות שברשותכם יש להודיע על כך מידית לרופא וטרינר ממשלתי במערך בריאות העוף. תמותה זו יכולה להיות גם מספר עופות בודדים בכלוב יחיד או כל תמותה ששונה מהתמותה הרגילה בלול שבעלותכם.
- במידה ונצפית תחלואה או תמותה בעופות בר יש לדווח למוקד רשות הטבע והגנים (*3639)

טלפונים חשובים בשירותים הווטרינריים

04-6303465	מרחב צפון מערך בריאות העוף
03-9688916	מרחב דרום מערך בריאות העוף
*6016	מוקד משרד החקלאות

בברכה,

ד"ר רם כץ

רופא וטרינר ראשי לבריאות העוף
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה